

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII „ION CREANGĂ” 1944

Eugenia Bejan

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este o instituție publică de importanță națională, specializată în prestare de servicii, programe și activități culturale, informaționale, educative și recreative destinate copiilor, părinților, cadrelor didactice și altor categorii de utilizatori.

Având atribuția de a organiza, dezvolta, prezerva și valorifica depozitul legal al documentelor de bibliotecă destinate copiilor și adolescenților, biblioteca desfășoară și activități de informare și cercetare în domeniu.

Ca centru biblioteconomic național, contribuie la dezvoltarea unor servicii moderne și inovative în bibliotecile publice și bibliotecile școlare, desfășoară proiecte și programe la nivel național și internațional, organizează activități de formare continuă a bibliotecarilor. Instituția a fost fondată în octombrie 1944 ca bibliotecă orășenească pentru copii, având sediul, la început, pe str. V. Alecsandri nr. 3 (astăzi, str. A. Corobceanu) și apoi pe str. Lenin nr. 107 (astăzi, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt).

Statutul și denumirea instituției au avut următorul parcurs: 1945 – Bibliotecă Republicană pentru Copii (Hotărârea nr. 1056 din 27.10.1945 a Sovietului Comisariilor Norodnici al RSS Moldovenești); 1949 – Bibliotecă Republicană pentru Copii „A.S. Pușkin” (Hotărârea nr. 684 din 3.06.1949 a Sovietului Miniștrilor al RSS Moldovenești); 1974 – Biblioteca de Stat pentru Copii „A.S. Pușkin” (Ordinul nr. 220 din 29.04.1974 al Ministerului Culturii al RSS Moldovenești); 1990 – Biblioteca de Stat pentru Copii „Ion Creangă” (Hotărârea Colegiului Ministerului Culturii al RSS Moldovenești din 27.02.1990); 1997 – Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” (BNC) (Ordinul nr. 256 din 03.12.1997 al Ministerului Culturii și Turismului).

Actualmente, BNC are sediul central pe str. A. Șciusev nr. 65 și două filiale: Filiala nr. 1 (str. Petru Movilă nr. 27) și Filiala nr. 2 situată în incinta Teatrului Republican de Păpuși „Licurici” (str. 31 August 1989, nr. 121). În 1962, s-a mutat în actualul sediu central, o clădire construită în 1895 și considerată monument arhitectural de importanță locală. Autorul proiectului este L. Șeidevandt, arhitectul principal al Chișinăului în perioada 1862-1883.

Datorită proiectului de reconstrucție a sediului central al bibliotecii (2009-2017), au fost renovate spațiile existente și a fost construită mansarda cu o suprafață de circa 600 m².

Primele mențiuni despre activitatea Filialei nr. 1 datează din 1957, iar Filiala nr. 2 a fost fondată în 18 noiembrie 1992, ca filială de carte românească, în colaborare cu Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași.

Biblioteca a avut de-a lungul timpului ca directori pe Maria Lâsina (1944-1945), Liubovi Zbarscaia (1945-1969), Lidia Neamțu (1969-1972), Zinaida Oghirenco (aprilie-decembrie 1972), Maria Ilievici (1973-1976), Alexandra Dmitrieva (1976-1978), Claudia Balaban (1978-2018), Eugenia Bejan (2019-prezent).

Biblioteca este destinată copiilor de la vârsta preșcolară până la 18 ani, dar și părinților, cadrelor didactice, specialiștilor în domeniul cărții pentru copii, educației și dezvoltării copiilor și adolescenților. Anual, biblioteca este frecventată de circa 12 mii de utilizatori activi, împrumută și oferă spre consultare peste 300 de mii de documente, înregistrează circa 100 de mii vizite. Biblioteca are, anual, peste 15 mii de utilizatori virtuali și înregistrează peste 30 de mii de vizite virtuale pe website și blog. La dispoziția utilizatorilor sunt secțiile specializate pentru copii de 0-10 ani (Biblioteca Picilor), pentru adolescenți de 11-18 ani, Secția de carte în limbi străine, Mediateca, Sala de evenimente cu 100 de locuri, precum și Centrul de Formare, creat în 2016 cu sprijinul Programului „Novateca”. În 2014, grație susținerii financiare din partea Guvernului Japoniei, a fost creată Biblioteca mobilă – un bibliobuz dotat cu o colecție de documente pe diverse suporturi, mobilier, internet mobil, calculatoare, eBookuri și alte echipamente.

BNC este un important centru de informare și documentare în domeniul literaturii pentru copii. Colecțiile bibliotecii constituie circa 251 de mii de unități materiale (cărți, publicații seriale, documente audio vizuale și electronice), în clusiv Depozitul legal al tuturor tipurilor de publicații pentru copii editate pe teritoriul Republicii Moldova, colecțiile speciale „Cărți cu autograf” și „Crengiana”.

Biblioteca deține o colecție de rarități bibliografice, printre care: «Энциклопедический словарь» în 86 de volume, editat de Brockhaus și Efron la Sankt Petersburg (1894), edițiile în rusă ale cărților «Жизнь южных штатов» de Harriet Beecher Stowe, apărută în 1872 la Sankt Petersburg, «Принц и нищий» de Mark Twain, editată la Moscova în 1907, mai multe titluri editate la Tiraspol și Balta în perioada 1924-1940.

Grație achizițiilor, donațiilor de carte oferite de biblioteci și ambasade din alte țări și proiectelor de dezvoltare a colecțiilor finanțate prin granturi externe, în ultimii ani s-a diversificat structura tipologică a colecțiilor prin completarea cu documente pe suporturi netradiționale și a crescut substanțial cota documentelor în limba română și în limbile moderne.

În scopul promovării potențialului informațional al bibliotecii, al informării publicului despre publicațiile pentru copii editate în Republica Moldova și alte țări, biblioteca elaborează și editează diverse bibliografii cu caracter curent și retros

pectiv: „Bibliografia cărții pentru copii” (buletin anuar), „În ajutor programei de studiu” (buletin semestrial), indexul cumulativ „Cartea pentru copii editată în Republica Moldova” (1944-1974, 1975-2000, 2001-2010), dicționarele biobibliografice „Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenților”, „Scriitori – Laureați ai Premiului H. Ch. Andersen”, biobibliografii dedicate scriitorilor pentru copii și unor personalități din cultura națională (S. Vangheli, Gr. Vieru, V. Romanciuc, A. Suceveanu, C. Partole, A. Silvestru, I. Anton, E. Mamot, M. Ciobanu ș.a.), bibliografii tematice și de recomandare. În colaborare cu Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț, România, completează baza de date bibliografice „Ion Creangă”.

Din anul 1997 s-a implementat sistemul integrat de informatizare TINLIB, oferind utilizatorilor acces la catalogul electronic al bibliotecii și la sursele din Internet. Din 2014 se implementează noul sistem integrat de informatizare a bibliotecii eBibliophil.

BNC este un centru de excelență în dezvoltarea serviciilor inovative de bibliotecă, inclusiv a celor bazate pe tehnologii informaționale, care sporesc oportunitățile de cunoaștere, învățare, dezvoltare creativă și comunicare pentru copii și adolescenți.

Biblioteca a inițiat și a implementat, în parteneriat cu alte instituții și organizații, diverse programe și proiecte de promovare a lecturii printre copii și adolescenți la nivel național: - „Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret”, organizat din 1997, care a ajuns la a 25-a ediție. Programul Salonului include expoziții, prezentări și lansări de carte, ateliere de lectură și de creație, concursuri și alte activități pentru copii și adulți, conferințe, ateliere pentru bibliotecari. – Campania Națională „Să citim împreună!”, care este o continuare a Campaniei „Copiii Moldovei citesc o carte”, lansată în 2012. Campania are ca scop atragerea copiilor la lectură, promovarea celor mai valoroase cărți pentru copii și adolescenți ale autorilor autohtoni. – Programul Național de promovare a lecturii „Biblio Mobilizarea Pro Lectura”, care a presupus deplasări ale Bibliotecii mobile în diverse localități ale republicii cu activități, programe culturale și educaționale pentru copii, întâlniri cu scriitori. – Concursul Național de lectură „La izvoarele înțelepciunii”, ajuns la cea de-a 33-a ediție, oferă copiilor de pe ambele maluri ale Prutului oportunități de a cunoaște valorile patri moniului cultural, istoric și spiritual național. Fiecare ediție este consacrată unuia dintre cei mai reprezentativi autori clasici și contemporani din literatura națională și universală.- Festivalul „Zilele Creangă” se desfășoară, începând din 2011, la Chișinău, Iași, Târgu Neamț cu scopul valorificării și promovării operei clasicului literaturii naționale. În colaborare cu Fundația Progress și Asociația Ovidiu Ro din România și cu bibliotecile publice din Republica Moldova, BNC a implementat importante proiecte de promovare a lecturii

ca suport pentru educație: „Ora să ȘTIM”, „Fiecare copil merită o poveste”, „Insula de poveste”, „Punguța cu două cărți”, „Podul de cărți RO–MD”.

Biblioteca organizează anual peste o mie de acțiuni culturale educative și informaționale, la care participă peste 33 de mii de persoane. Utilizatorii bibliotecii beneficiază de diverse activități de lectură, cluburi pe interese, de educație digitală, coding și robotică, de promovarea cunoștințelor STEAM, de creație, concursuri și quizuri etc.

BNC, în calitate de centru biblioteconomic național, contribuie la modernizarea și consolidarea rețelei de biblioteci pentru copii din țară, acordă asistență de specialitate tuturor bibliotecilor care servesc copiii, editează buletinul metodic „Cartea. Biblioteca. Cititorul”, ghidul metodic-bibliografic „Aniversări culturale”, organizează întruniri profesionale (sesiuni de comunicări, conferințe, seminare, ateliere etc.) în problemele lecturii copiilor și modernizarea serviciilor de bibliotecă pentru copii. În acest context, o importanță deosebită o au relațiile de colaborare ale bibliotecii cu diverse instituții și organisme din țară și de peste hotare.

Biblioteca are peste 85 de acorduri de colaborare cu grădinițe, școli primare, gimnazii și licee din municipiul Chișinău. Partenerii-cheie la nivel național sunt: Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova, Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” la Chișinău, Centrul Republican pentru Copii și Tineret „ARTICO”, Uniunea Editorilor din Republica Moldova, Săptămânalul „Florile dalbe” ș.a.

După 1990 s-au intensificat și relațiile la nivel internațional, mai multe proiecte fiind realizate în colaborare cu parteneri externi. Din 1997, pe lângă bibliotecă activează Secția Națională din Republica Moldova a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY).

Cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, au fost organizate un șir de întruniri profesionale cu participarea specialiștilor din SUA: dr. H. Anghelescu, profesor, Universitatea de Stat Wayne (2004, 2011), J. O'Malley, editor și consultant în problemele literaturii pentru copii (2006), L. Burger, Biblioteca Publică Princeton, New Jersey (2008), C. Legarreta, Biblioteca Montgomery, Maryland (2009) ș.a.

Ciclul de concursuri „Punți peste mări și țări”, organizat în colaborare cu Ambasada Chinei în Republica Moldova (1998), Ambasada Franței în Republica Moldova (2000), Ambasada SUA în Republica Moldova (2010), au avut ca scop familiarizarea copiilor cu istoria, cultura, literatura țărilor respective. Colaborarea cu Institutul Suedez din Stockholm s-a soldat cu realizarea diverselor programe pentru copii, scriitori, editori, bibliotecari: Proiectul „Cultura pentru copii în Suedia și Moldova” (2000), programul „Astrid Lindgren și drepturile copiilor” (2007),

Proiectul „Biblioteca picilor – Dotarea și amenajarea serviciului Activitate cu preșcolari și copii de 7-10 ani” (2008-2010) ș.a.

Proiectul „Biblioteca mobilă pentru copii din Moldova” a fost realizat în 2013-2014 cu susținerea Guvernului Japoniei. Colaborarea cu Fondul Interstatal de Colaborare Umanitară a statelor membre ale CSI a avut ca rezultat realizarea proiectelor Conferința internațională Octombrie „Cartea pentru copii și lectura copiilor: tendințe, abordări moderne, perspective de colaborare” (2016) și Forumul internațional „Bibliotecarii și scriitorii în sprijinul lecturii copiilor” (2018), care au întrunit participanți din Republica Moldova, România, Lituania, Suedia, Rusia, Ucraina, Azerbaidjan, Belarus, Kazahstan.

În perioada 2015-2018 s-a desfășurat Proiectul „Extinderea accesului bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova la tehnologii moderne și instruire”, realizat în parteneriat cu Programul „Novateca” și Ministerul Culturii al Republicii Moldova. Proiectul a avut următoarele obiective: dotarea bibliotecilor pentru copii cu tehnologii informaționale moderne pentru asigurarea accesului tinerilor utilizatori la informații și programe educaționale, diversificarea și inovarea serviciilor de bibliotecă pentru copii, instruirea bibliotecarilor în vederea implementării serviciilor bazate pe utilizarea tabletelor, consolidarea rețelei bibliotecilor pentru copii, dezvoltarea parteneriatelor pentru implementarea inițiativelor de modernizare a bibliotecilor pentru copii. În rezultatul proiectului, 59 de biblioteci pentru copii din republică au aderat la rețeaua „Novateca”, fiind echipate cu tehnologii moderne (tablete, calculatoare, imprimante multifuncționale, adaptoare Wi-Fi, conexiune internet), iar peste 150 de bibliotecari au fost instruiți la subiecte privind conceptele bibliotecii moderne, managementul calculatorului și managementul tabletelor în biblioteci pentru copii și au implementat servicii moderne de bibliotecă pentru copii și adolescenți. De asemenea, în cadrul acestui proiect a fost creat Centrul de Excelență și Formare al BNC „Ion Creangă”, a cărui activitate este axată pe creșterea nivelului de pregătire profesională a bibliotecarilor și dezvoltarea/pro movarea serviciilor inovative de bibliotecă pentru copii, părinți, cadre didactice.

Serviciile și activitățile Bibliotecii sunt promovate în mass-media scrisă și audio vizuală, precum și în spațiul virtual, prin intermediul site-ului, blogului și rețelelor de socializare.

În anul 2019 Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” i s-a conferit „Ordinul de Onoare”.

A se vedea și articolul din „Calendar Național 2004”. – Chișinău, 2004. – P. 296-298.

Bibliografie selectivă:

Arcadie Suceveanu, Ucenicul lui Homer : biobibliografie / Min. Culturii al Rep. Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: T. Maleru ; red.: L. Tcaci ; resp. de ed.: E. Bejan. – Chișinău : Cartier, 2022. – 493 p.

Aurelian Silvestru : biobibliografie / Min. Culturii al Rep. Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: S. Dodul ; ed. îngrij. de C. Balaban ; red.: C. Gurschi, T. Maleru. – Chișinău : TOCONO, 2014. – 225 p.

Cartea pentru copii editată în Republica Moldova. 2001 2010 : (index cumulativ) / Min. Culturii al Rep. Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: E. Cugut ; resp de ed.: E. Bejan ; red.: C. Gurschi, T. Maleru. – Chișinău : Arc, 2021. – 260 p.

Cartea pentru copii editată în Republica Moldova. 1975 2000: (index cumulativ) / Min. Culturii și Turismului al Rep. Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: E. Cugut, M. Ilievici, T. Maleru ; ed. îngrij. de C. Balaban ; red.: C. Gurschi, T. Maleru. – Chișinău : Epigraf, 2009. – 344 p.

Eugen Mamot, dăruind lumii sublimul prin muzică : biobibliografie / Min. Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: S. Dodul ; red.: C. Gurschi, T. Maleru ; ed. îngrij.: E. Bejan. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Chișinău, 2021. – 269 p.

Ion Anton: „Sunt laureat al dorului și al iubirii de graiul meu sfânt” : biobibliografie / Bibl. Naț. pentru copii „Ion Creangă” ; alcăt.: T. Maleru ; red.: T. Maleru, C. Gurschi ; resp. de ed.: E. Bejan. – Ed. a 2-a, rev. și compl. – Chișinău : [S. n.], 2020. – 448 p.

Mihai Ciobanu. Ani de viață, ani de cântec : biobibliografie / Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova, Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: Sabina Dodul ; resp. de ed.: Claudia Balaban ; colab.: Tamara Maleru ; red.: Claudia Gurschi, Tamara Maleru. – Chișinău: [S. n.], 2018. – 484 p.: fot.

Regalul cărților : Salonul Internațional de Carte pentru Copii și Tineret (1997-2016) / Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY) ; alcăt.: Lilia Tcaci ; resp. de ed.: Claudia Balaban ; red.: Claudia Gurschi ; bibliogr.: Sabina Dodul. – Chișinău : Prut Internațional, 2016. – 144 p.

Vasile Romanciuc: Ca-ntr-o biserică intru-n cuvânt... : biobibliografie / Min. Educației, Culturii și Cercetării al Rep. Moldova, Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; alcăt.: Elena Cugut ; ed. îngrijită de Claudia Balaban ; red.: Claudia Gurschi, Tamara Maleru. – Ed. a 2-a. – Chișinău : Prut Internațional, 2017. – 364 p.

Balaban, Claudia. Bibliotecile, cu anii, devin tot mai tinere... / Claudia Balaban // La Creangă : almanah literar. – 2020. – Nr 34. – P. 2-3.

Balaban, Claudia. „În lumea fermecată a cărților” / Claudia Balaban ; consemnare: Nicolae Busuioc // Busuioc, Nicolae. Oglinzile cetății : dialoguri de ieri și de azi (Iași Chișinău) / Nicolae Busuioc ; cuv. însoț.: Ioan Holban. – Iași : Junimea ; Chișinău : Știința, 2018. – P. 41-45.

Bejan, Eugenia. Beneficiile lecturii cu voce tare / Eugenia Bejan // Lectura și scările : cu leg. de articole / Bibl. Naț. a Rep. Moldova ; dir. gen.: E. Pintilei ; pref.: M. Cimpoi ; coord. de ed.: V. Osoianu, A. Drăgănel. – Chișinău : Prut Internațional, 2020. – P. 191-195.

Bejan, Eugenia. Extinderea accesului bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova la tehnologii moderne și instruire / Eugenia Bejan // Cartea. Biblioteca. Cititorul : buletin metodic. Fasc. 26. – Chișinău, 2017. – P. 81-84.

Bejan, Eugenia. Lectura la răscrucea drumurilor salvatoare : De vorbă cu Eugenia Bejan, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” în contextul Zilei Naționale a Lecturii / Eugenia Bejan ; consemnare: Vera Osoia nu // Literatura și arta. – 2023. – 2 febr. – P. 6.

Anton, Ion. „Cartea îi inspiră pe copii să cugete creativ și ingenios...”: Eugenia Bejan, președintele Secției Naționale IBBY, în dialog cu scriitorul Ion Anton, laureat al Diplomei de Onoare IBBY / Ion Anton ; consemnare: Eugenia Bejan // Florile dalbe. – 2021. – 3 dec. – P. 2-3.

Croitoru, Tamara. Dezvoltarea potențialului creativ al copiilor prin intermediul serviciului nou de bibliotecă „Tablet-Picii creează povești” / Tamara Croitoru, Svetlana Lisnic, Elena Capustin // Cartea. Biblioteca. Cititorul : buletin metodic. Fasc. 26. – Chișinău, 2017. – P. 94-97.

Maleru, Tamara. Ion Creangă în conștiința culturii universale / Tamara Maleru // Cartea. Biblioteca. Cititorul : buletin metodic. Fasc. 28. – Chișinău, 2019. – P. 80-87.

Mocrinschi, Eugenia. Portofoliul digital – investiția adolescenților în propriul viitor / Eugenia Mocrinschi, Lolita Caneev, Eugenia Bejan // Cartea. Biblioteca. Cititorul : buletin metodic. Fasc. 26. – Chișinău, 2017. – P. 91-93.

Tcaci, Lilia. Programul inovator „CodeLab – Învăță coding la bibliotecă” / Lilia Tcaci // Cartea. Biblioteca. Cititorul: buletin metodic. Fasc. 27. – Chișinău, 2018. – P. 62-74.

Tcaci, Lilia. Metode și instrumente de evaluare a impactului bibliotecii asupra persoanelor / Lilia Tcaci, Lidia Sitaru // Ghid în sprijinul implementării SM ISO 16439:2018 „Informare și documentare. Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor” / Consiliul Biblioteconomic Național ; Bibl. Naț. a Rep. Moldova. – Chișinău. – 2018. – P. 12-18.

Academia Copilăriei – casa cu prieteni și cărți: Filiala de Carte Românească pentru Copii – 20 de ani de activitate / Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; resp. de ed.: Claudia Balaban ; coord.: Eugenia Bejan ; red.: Claudia Gurschi. – Chișinău : Baștina-Radog SRL, 2012. – 64 p.

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” : carte de vizită = National Children's Library : visiting card / alcăt.: L. Tcaci ; resp. de ediție: E. Bejan ; red.:

C. Gurschi ; trad. în limba engl.: Irina Rotaru-Tcaci. – Chișinău : Baștina-Radog, 2019. – 34 p.

Șapte decenii de tradiție și inovație : Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – 70 / Min. Culturii al Rep. Moldova ; Bibl. Naț. pentru Copii „Ion Creangă” ; resp. de ed.: Claudia Balaban ; coord.: Lilia

Anghelescu, Hermina G. B. Libraries in Moldova: The Road to Renewal in Hard Economic Times : [The National Children's Library] / Hermina G. B. Anghelescu, Eugenia Bejan // Library Trends. – 2015. – Vol. 63, nr. 4. – P. 801-802.

Bejan, Eugenia. Biblioteca pentru Copii „Ion Creangă” / Eugenia Bejan // Chișinău : enciclopedie. – Chișinău, 1997. – P. 76.

Palai, Veronica. „Cărțile fac parte din istoria noastră, din identitatea noastră” / Veronica Palai ; consemnare: Irina Odo bescu // Univers pedagogic pro. – 2021. – 9 dec. – P. 4.

Partole, Claudia. Biblioteca ce poartă numele lui Creangă a ajuns ca în poveste / Claudia Partole // Literatura și arta. – 2017. – 7 sept. – P. 6.

Балабан, Клаудия. Детская библиотека – территория развивающих возможностей / Клаудия Балабан, Лилия Ткач // Вестник Библиотечной Ассамблеи Евразии. – 2016. – № 1. – P. 49-52.

Ткач, Л. Третья сила : [интервью с Л. Ткач] / беседовала: Инна Морарь // Форум Плюс : информ. издание Межгосударственного Фонда Гуманитарного Сотрудничества государств – участников СНГ. – 2018. – № 3. – P. 36-39.